

dr hab. n. med. Bogumiła Kielbratowska
Gdański Uniwersytet Medyczny
Wydział Lekarski
Katedra Perinatologii
ul. M. Skłodowskiej-Curie 3a
80- 210 Gdańsk

Dział Obsługi Rady ds. Nauki i Doktorantów
WPŁYNĘŁO

03. 01. 2022

RND/RDNoZ-5920-4H-NZ/21/10/21/22

Ocena osiągnięcia naukowego, pozostałego dorobku naukowego oraz działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej Pani dr Barbary Baranowskiej w związku z ubieganiem się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Podstawą opracowania oceny stanowią otrzymane przeze mnie: uchwała nr 20B /2021 Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego z dnia 26 października 2021 roku dotycząca powołania mnie na recenzenta w przewodzie habilitacyjnym dr n. med. Barbary Baranowskiej oraz pismo Przewodniczącego Rady Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego nr RND/RDNoZ-5920-4H-NZ/21/4/21 i przekazane załączniki w formie elektronicznej.

Przebieg rozwoju kariery naukowej

Pani dr n. med. Barbara Baranowska obecnie jest zatrudniona na stanowisku adiunkta oraz p.o. kierownika Zakładu Położnictwa w Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego. Habilitantka jest absolwentką Uniwersytetu Warszawskiego, Wydziału Biologii, Zakładu Embriologii. Tam otrzymała stopień magistra biologii w 2002 roku. W 2006 roku w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym ukończyła licencjat położnictwa i została dyplomowaną położną. Obecnie jest w trakcie specjalizacji z Pielęgniarstwa Położniczo- Ginekologicznego. Stopień doktora nauk medycznych otrzymała w 2007 roku w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym pisząc pracę doktorską pod kierunkiem prof. dr hab. Ewy Dmoch-Gajzlerskiej. Początkowo była zatrudniona w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym I Katedry i Kliniki Położnictwa i Ginekologii – jako młodszy asystent. W latach

2005 – 2008 zdobywała dalsze doświadczenie będąc zatrudnioną w Komitecie Upowszechniania Karmienia Piersią jako asystent, członek Zarządu, członek zespołu oceniającego szpitale. Następnie do 2019 roku ponownie pracowała w Warszawskim Uniwersytecie Medycznym, Wydziału Nauk o Zdrowiu w Zakładzie Dydaktyki Ginekologiczno-Położniczej jako asystent, od 2009 roku jako adiunkt.

Obecnie ubiega się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu. Oceny Jej osiągnięcia naukowego, dorobku naukowego i dydaktycznego oraz pozostałych osiągnięć w pracy zawodowej dokonałam na podstawie przekazanych materiałów.

Do oceny przedstawiono następujące materiały:

1. Autoreferat w języku polskim i angielskim, który zawiera:
 - informację o dotychczasowym zatrudnieniu Pani dr Barbary Baranowskiej w jednostkach naukowych i uzyskanych stopniach naukowych,
 - wykaz publikacji, składających się na osiągnięcie naukowe, będące podstawą postępowania habilitacyjnego, oraz omówienie celu i wyników przedstawionych prac,
 - oszacowanie udziału Habilitantki w powstanie tych prac,
 - wykaz i zakres tematyczny publikacji, które nie wchodzą w skład osiągnięcia naukowego.
2. Dołączono także:
 - kopie prac naukowych wchodzących w skład osiągnięcia naukowego dr Barbary Baranowskiej,
 - szczegółowy opis osiągnięć naukowych, dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzatorskich,
 - kopię dyplomu doktora nauk medycznych w zakresie medycyny.

Stwierdzam, że przekazane materiały zostały przygotowane zgodnie z obowiązującymi przepisami w sprawie trybu i warunków przeprowadzania postępowania habilitacyjnego. Dokumentacja jest kompletna a autoreferat prawidłowo przygotowany.

Ocena osiągnięcia naukowego

Jako osiągnięcie naukowe dr n. med. Barbara Baranowska przedstawiła cykl sześciu prac współautorskich artykułów które stanowią jednolitą tematycznie całość zatytułowaną

Jakość narodzin – wieloperspektywiczne i wieloczynnikowe ujęcie jakości opieki okołoporodowej i jej wpływu na dalsze życie matki i dziecka.

Cykl prac zawartych w „osiągnięciu naukowym” dotyczy niezwykle istotnego zagadnienia, związanego z jakością narodzin i opieki okołoporodowej oraz wpływu tej opieki na dalsze życie matki i dziecka.

Załączone w dokumentacji oświadczenie o udziale w realizacji badań i przygotowaniu manuskryptów wskazują na istotną rolę dr n. med. Barbary Baranowskiej w powstaniu tych prac. Sumaryczny *impakt faktor* (IF) publikacji wchodzących w skład osiągnięcia wynosi 10,562, liczba punktów MNiSW 440 pkt. Wszystkie prace dotyczą tematycznie powiązanych publikacji, mówiących o jakości narodzin i zawierają stworzony przez kandydatkę model jakości narodzin, analizę postrzegania ram pojęciowych jakości narodzin, prezentowanych przez personel medyczny oraz analizę elementów opieki okołoporodowej konstytuujących jakość narodzin, ze szczególnym uwzględnieniem elementów wpisujących się w humanistyczny i holistyczny paradygmat narodzin (komunikacji medycznej, duchowości, doświadczeń porodowych kobiet i ich satysfakcji z opieki), co odpowiada przedstawionemu przez kandydatkę tytułowi osiągnięcia.

Jakość narodzin stanowi całościowe ujęcie procesu przychodzenia na świat, uwzględniające perspektywę matki i dziecka oraz wpływ porodu na ich dalsze zdrowie i życie. Ostatnie kilkadziesiąt lat dostarcza dowodów na znaczenie jakości okresu okołoporodowego dla zdrowia jednostki i społeczeństwa. Epigenetyka przełamała postrzeganie zdrowia w świetle determinizmu dziedziczonych cech. Wpływ środowiska, programowanie metaboliczne stają się nowymi elementami w rozważaniach nad poprawą jakości opieki okołoporodowej. Według zaleceń Światowej Organizacji Zdrowia, poród każdej kobiety powinien być zgodny z jej osobistymi i społeczno-kulturowymi przekonaniem, a także odpowiadać jej oczekiwaniom co do świadczonej opieki. Zgodnie z tym założeniem, odchodzi się obecnie od postrzegania porodu jako zjawiska czysto medycznego, ocenianego jedynie za pomocą wskaźników klinicznych: położniczych czy noworodkowych. Można więc mówić o jakości narodzin – jako o ujęciu porodu w perspektywie bio-psycho-społecznej.

Przedstawiony cykl tematycznie powiązanych publikacji zawiera stworzony przez Habilitantkę model jakości narodzin oraz analizę elementów opieki okołoporodowej konstytuujących jakość narodzin, z uwzględnieniem elementów wpisujących się w humanistyczny i holistyczny paradygmat narodzin.

W przeprowadzanych projektach i badaniach Habilitantka dowodzi potrzeby całościowego postrzegania jakości narodzin oraz wzmocnienia wybranych elementów opieki okołoporodowej świadczonej/sprawowanej wobec kobiet w Polsce. Istotnym elementem wpływającym na jakość narodzin i stanowiącym jedno z głównych zainteresowań jest doświadczenie porodowe (wrażenie, odczucia kobiet związane z porodem) oraz satysfakcja (zadowolenie ze świadczonej opieki). Są to istotne elementy, które powinny być wykorzystane do oceny i ewaluacji opieki okołoporodowej a także istotne czynniki, wpływające na dalsze decyzje prokreacyjne kobiet. Zainteresowania Habilitantki skupiły się na poszukiwaniu zmiennych o najwyższej wartości predykcyjnej dla przewidywania doświadczeń i satysfakcji rodzących. Wśród tych czynników znalazły się przede wszystkim: właściwe informowanie ze strony personelu medycznego, poszanowanie godności i intymności oraz właściwa komunikacja personel - kobieta – podmiot opieki. Te wybrane zmienne stanowiły przedmiot kolejnych jej badań. W jednej z publikacji, której jest głównym autorem, przedstawiono różnicę w potrzebach komunikacyjnych kobiet rodzących i po porodzie oraz ich zmiany w zależności od postrzegania przez kobiety ryzyka związanego z porodem.

W kolejnej pracy opiekę okołoporodową analizowano pod kątem zgodności z zasadą „opieki zapewniającej szacunek”. Uzyskane wyniki pozwoliły nie tylko na potwierdzenie istnienia nadużyć, ale także na określenie, głównych przyczyn zaniedbywania i naruszania praw rodzących.

Na podstawie badań Habilitantka wskazuje obszary, które wymagają wzmocnienia i poprawy w obszarze opieki okołoporodowej. To pozwala na wyznaczenie kierunków pożądanych zmian. Opieka nad kobietami zgodna z ich potrzebami stanowi znaczące wyzwanie współczesnego położnictwa. Pojawienie się nowych wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia na rzecz pozytywnego doświadczenia porodowego jest potwierdzeniem istotności omawianego zagadnienia. Każda z osób sprawujących opiekę nad rodzącą i jej dzieckiem bierze na siebie odpowiedzialność nie tylko za ich życie, ale i za jakość narodzin. Postrzeganie przychodzenia na świat z uwzględnieniem wszystkich perspektyw oraz stała ocena ich jakości daje nowe możliwości planowania i realizowania opieki okołoporodowej, uwzględniającej w pełni jakość narodzin. Powyższe publikacje w moim przekonaniu, stanowią znaczący wkład do polskiej i międzynarodowej literatury tematu.

Jakość narodzin jako holistyczne ujęcie opieki okołoporodowej nie może pomijać aspektu duchowego w granicznym doświadczeniu porodu (rytuał przejścia). Habilitantka zauważa, jak ważne w położnictwie jest uwzględnienie duchowej natury porodu i relacji

między położną i rodzącą, jako integralnej części porodu, która wzmacnia znaczenie i sens współczesnych narodzin.

W czwartej pracy przedstawiono czynniki mające zasadnicze znaczenie w kształtowaniu doświadczenia porodowego i satysfakcji z porodu. W artykule przedstawiono analizę, która miała na celu wskazanie najsilniejszych korelatów doświadczenia porodowego spośród szerokiej gamy wskaźników.

W kolejnej pracy prezentowanej w cyklu przedstawiono ważność w zakresie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w czasie porodu oraz na oddziale położniczym, w tym czynników na nią wpływających, takich jak intymność czy obecność osoby towarzyszącej.

Ostatnia szósta praca w cyklu przedstawia całościowe postrzeganie procesu narodzin przez personel, kształtujące rodzaj uważności na kobietę i jej rodzinę i może wiązać się z niższym poziomem przypisywanego narodzinom ryzyka i unikaniem medykalizacji porodu. Wiedza uwzględniająca holistyczne, kilkuperspektywiczne postrzeganie narodzin może wpływać na rozumienie znaczenia procesu narodzin i tym samym zgodnie z teorią planowego zachowania może kształtować postawy i zachowania związane z opieką okołoporodową.

Przedstawiony do recenzji cykl 6. prac został już poddany wnikliwej ocenie merytorycznej, czego wyrazem jest ich publikacja w czasopiśmie ze wskaźnikiem IF na poziomie 1,250-2,849 oraz punktacji MNiSW na poziomie 20.-140. pkt. W związku z powyższym, recenzentowi pozostaje skomentowanie osiągniętych wyników głównie w aspekcie nowatorstwa oraz możliwości zastosowania uzyskanych wyników w praktyce klinicznej.

Zaprezentowane osiągnięcie naukowe jest nowoczesnym podejściem do zagadnień zjawiska opieki okołoporodowej w ujęciu wybranej koncepcji teoretycznej i daje możliwość wyciągnięcia wniosków prowadzących do klinicznych implikacji poprzez:

1. Zapewnienie wysokiej jakości narodzin, wymaga uwzględnienia czynników bio-psycho-duchowych/kulturowych w opiece nad kobietą i jej bliskimi w okresie okołoporodowym, jak i w procesach dydaktycznych odnoszących się do personelu medycznego.
2. Zapewnienie kobietom opieki okołoporodowej opierającej się na szacunku (respectful care) poprzez prowadzenie opieki skoncentrowanej na kobiecie, uwzględniającej jej indywidualne potrzeby i uwzględniające jej aktywny współudział w podejmowaniu decyzji odnośnie porodu oraz wyrażanie świadomej zgody na procedury okołoporodowe.

3. Stosowanie zasad efektywnej i właściwej komunikacji między personelem a kobietami ciężarnymi, rodzącymi i położnicami, ze szczególnym uwzględnieniem udzielania pełnych, rzetelnych i zrozumiałych informacji.
4. Prowadzenie stałego monitoringu satysfakcji i zadowolenia z opieki położniczej, jaką otrzymują kobiety.

Ocena pozostałej aktywności naukowo-badawczej Habilitantki

Dr n. med. Barbara Baranowska ponadto jest współautorką 11. publikacji o łącznej wartości IF= 24,202 (MNiSW = 1359), (wg Biblioteki Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego).

Biorąc pod uwagę całokształt dorobku publikacyjnego, wynik jest zadowalający i spełniający kryteria do nadania stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie „Nauki Medyczne”.

Poparciem tego stwierdzenia niech będą pozostałe dane bibliometryczne, tzn. liczba cytowań (bez autocytowań 15) oraz Indes Hirscha $H=3$, opublikowanych prac wg Web of Science Core Collection.

Poza zagadnieniami, związanymi z jakością opieki okołoporodowej, zainteresowania Habilitantki dotyczą szeroko pojętych zagadnień zdrowia reprodukcyjnego i opieki nad matką i dzieckiem. Dodatkowo do zainteresowań naukowych należą zagadnienia związane z historią położnictwa. W ramach akademickiej praktyki położnej prowadziła działalność naukowo-badawczą, która zaowocowała powstaniem publikacji, monografii i opracowań z tej dziedziny. Są to publikacje dotyczące zagadnień, związanych z przebiegiem laktacji oraz promocją karmienia naturalnego, zagadnień związanych ze stratami prokreacyjnymi, zagadnień z zakresu historii położnictwa, zagadnień dotyczących niepłodności i metod wspomaganego rozrodu człowieka oraz zagadnień bioetycznych związanych z tym obszarem, badań dotyczących zdrowia emocjonalnego kobiet w okresie reprodukcyjnym i psychoterapeutycznej roli położnej.

Habilitantka odbyła dwumiesięczny pobyt na Uniwersytecie Karola w Pradze. Projekt miał na celu zbadanie zjawiska porodów bez asysty, nieopisanych dotychczas w państwach Grupy Wyszehradzkiej (Europy Środkowo-Wschodniej).

Jest recenzentem artykułów w czasopismach z IF.

Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i w zakresie popularyzacji nauki

Dr n. med. Barbara Baranowska w 2004 roku jako doktorantka II Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego przez kolejnych 15. lat prowadziła wykłady, seminaria oraz ćwiczenia kliniczne dla studentów położnictwa. Działalność dydaktyczna

została wyróżniona nagrodą przyznaną przez studentów - Kryształowy Lancet dla najlepszego wykładowcy Wydziału Nauki o Zdrowiu w 2013 roku.

Aktywność Habilitanta w odniesieniu do działalności dydaktycznej i popularyzującej naukę obejmowała opiekę nad pracami licencjackimi i magisterskimi, których część doczekała się publikacji w punktowanych czasopismach.

Jest współautorem i współredaktorem monografii i podręczników z zakresu historii położnictwa położnych, nauki o laktacji i praktyki położnej.

Obecnie jest promotorem pomocniczym pracy doktorskiej Magdaleny Bednarczyk „Ocena realizacji programu wczesnej stymulacji laktacji dla ośrodków neonatologicznych i położniczych III poziomu referencyjnego w województwie mazowieckim” (Warszawski Uniwersytet Medyczny).

Prowadziła szkolenia z zakresu położnictwa zgodnego z medycyną opartą na dowodach, szkolenia położnych oraz lekarzy położników-ginekologów, wykłady w ramach specjalizacji pielęgniarek i położnych we współpracy z Centrum Nauki o Laktacji /Komitet Upowszechniania Karmienia Piersią, Fundacją Rodzić po Ludzku, Fundacji Polskie Forum Migracyjne i inne.

W ramach działalności popularyzujących naukę prowadziła szkolenia wolontariuszy Fundacji Wspierania Kobiet i Rodzin – ORIGO oraz prowadziła warsztaty „Bioetyczne popołudnie położnej”, dla studentów Instytutu Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego, pracowała w zespole opracowującym wytyczne do opieki nad noworodkiem matki chorej na cukrzycę.

W ramach pozauczelnianej działalności dydaktycznej przygotowała i wygłosiła wiele interesujących wykładów.

Pozytywnie należy ocenić także aktywność konferencyjną, w ramach działalności organizacyjnej była współpomysłodawcą i współorganizatorem licznych konferencji.

Poza dziedziną konferencji naukowych i szkoleniowych działalność organizacyjna dotyczyła koordynacji prac komisji ds. ocen, reocen i monitoringu (Komitetu Upowszechniania Karmienia Piersią). Oceniała szpitale jako członek komisji w ramach ewaluacji szpitali, zgodnie z WHO/UNICEF Baby-Friendly Hospital Initiative (praca w zespołach oceniających w latach, 2006-2011).

Tłumaczyła i dostosowywała do polskich warunków kolejne edycje dokumentów „Baby-Friendly Hospital Initiative Revised, updated and expanded for integrated care”, organizowała i przeprowadzała szkolenia na podstawie powyższych dokumentów zespołów oceniających szpitale.

Wart odnotowania jest też fakt udziału w projektowaniu i inicjowaniu działalności szkoleniowych, które prowadziła w administracji samorządowej w zakresie opieki okołoporodowej.

Dokonała również oceny merytorycznej tłumaczenia kwestionariusza służącego ocenie satysfakcji z opieki okołoporodowej kobiet (Bolońskie badanie obserwacyjne KAU Uniwersytetu w Karlstad).

Habilitantka brała udział w licznych projektach naukowych i społecznych, również międzynarodowych dotyczących jakości opieki okołoporodowej, promocji zdrowia kobiety, dziecka i rodziny. Jest koordynatorem krajowym międzynarodowego badania BabiesBornBetter (3xB), w którym bierze udział 37. krajów.

Obecnie współpracuje jako ekspert z Fundacją Rodzić po Ludzku oraz Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Położnych, Polskiego Towarzystwa Konsultantów i Doradców Laktacyjnych, Rady Fundacji Promocji Karmienia Piersią oraz stowarzyszeń międzynarodowych International Birth Research Association oraz Quality Maternal and Newborn Care Research Alliance (QMNC).

Jest prezesem Fundacji na Rzecz Wspierania Położnych im. Stanisławy Leszczyńskiej, która zajmuje się działaniami na rzecz podniesienia rangi zawodu położnej poprzez działalność badawczą, edukacyjną i wydawniczą, mającą na celu poznawanie, zachowywanie i przekazywanie historii i tradycji nauczania oraz wykonywania zawodu położnej; działalność edukacyjną i wydawniczą, mającą na celu podniesienie kompetencji zawodowych i rozwój osobisty położnych; oraz pomoc psychologiczną położnym.

W 2019 roku została powołana na Członka Zespołu Języka Medycznego, Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, została powołana przez Ministra Zdrowia w skład Państwowej Komisji Egzaminacyjnej w zakresie specjalizacji położniczo-ginekologicznej położnych.

W 2020 roku została wybrana jako przedstawiciel nauczycieli akademickich do Rady Naukowej CMKP.

Działalność popularyzująca naukę obejmuje autorstwo 24. prac poglądowych w czasopiśmie popularno-naukowym.

Jest autorem/współautorem licznych doniesień konferencyjnych krajowych i międzynarodowych.

Dorobek dydaktyczny Pani dr Barbary Baranowskiej oceniam jako znaczący. Uważam, że Habilitantka jest doświadczonym dydaktykiem.

Wniosek końcowy

Po zapoznaniu się z dokumentacją oraz analizie osiągnięcia naukowego, pozostałego dorobku naukowego oraz dorobku dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzującego naukę, uważam, że całokształt działalności Pani dr Barbary Baranowskiej należy ocenić pozytywnie.

Należy podkreślić, iż Pani dr Barbara Baranowska jest dojrzałym i w pełni samodzielnym naukowcem, mogącym prowadzić indywidualne tematy badawcze, które będą prawidłowo realizowane jak również prezentowane w świecie naukowym. Kandydatka stworzyła swój własny warsztat badawczy i jest w stanie z powodzeniem kształcić młodą kadrę na bazie swoich osiągnięć.

Materiał, przedstawiony jako rozprawa habilitacyjna całkowicie wypełnia wszelkie kryteria formalne jakościowe i ilościowe stawiane tego rodzaju rozprawom.

W związku z powyższym, na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.) wnioskuję o nadanie Pani dr n. med. Barbarze Baranowskiej stopnia naukowego doktora habilitowanego. Nowatorski charakter prezentowanego osiągnięcia naukowego oraz jego realne implikacje w aspekcie postępowania poprawiającego opiekę okołoporodową mającą wpływ na jakość narodzin, wnioskuję do Wysokiej Rady Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego o wyróżnienie.

dr hab. n. med. Bogumiła Kielbratowska

Gdańsk 30.12.2021